

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากการเก็บรวบรวม ประมวล และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยเรื่องชีวิต และการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นในเขตชนบทภาคเหนือสามารถสรุปผลการวิจัยและ ข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นในเขตชนบท ภาคเหนือมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นในเขตชนบทภาคเหนือบน รากฐานพระคริสตธรรมคัมภีร์และคริสต์ศาสนศาสตร์เรื่องชีวิตและการทำพันธกิจคริสตจักร
2. เพื่อศึกษาชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นในเขตชนบทภาคเหนือ ตามวัฒนธรรม และสภาพที่เป็นจริงที่ได้รับผลกระทบจากกระแสสังคมด้านต่างๆ ในปัจจุบัน
3. เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นในเขต ชนบทภาคเหนือ
4. เพื่อศึกษาแนวทางปรับปรุงประสิทธิภาพของชีวิตและการทำพันธกิจของ คริสตจักรท้องถิ่นในเขตชนบทภาคเหนือบนรากฐานพระคริสตธรรมพระคัมภีร์และคริสต์ศาสน ศาสตร์ ซึ่งจะเป็แนวทางสำหรับคริสตจักรท้องถิ่นในเขตเมืองอื่นๆ ในประเทศไทย

จากการศึกษาวิจัยพบว่า คริสตจักรท้องถิ่นในเขตชนบทภาคเหนือ เป็นชุมชนของผู้ที่ เชื่อวางใจในพระเยซูคริสต์ ซึ่งมีคุณลักษณะสอดคล้องกับคุณลักษณะ 4 ประการของคริสตจักร คือ การเป็นประชากรของพระเจ้า พระกายของพระคริสต์ พระวิหารของพระวิญญาณบริสุทธิ์ และ ครอบครัวของพระเจ้า กล่าวคือ สมาชิกคริสตจักรท้องถิ่นในเขตชนบทภาคเหนือให้พระเยซูคริสต์ เป็นศูนย์กลางในชีวิต และดำเนินชีวิตโดยพึ่งพาในพระองค์ มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับพระเจ้า ผ่านการนมัสการ การอธิษฐาน และการอ่านพระคัมภีร์ ในเวลาเดียวกัน สมาชิกคริสตจักรมีความ สนับสนุนกันอย่างดี มีการดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือกันและกันในการดำเนินชีวิตและ การทำพันธกิจในคริสตจักรและสังคม

สำหรับการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นในเขตชนบทภาคเหนือ ผลการวิจัยพบว่า คริสตจักรได้ดำเนินพันธกิจหลักของคริสตจักรอย่างครบถ้วนทั้ง 5 พันธกิจ คือ 1. พันธกิจการสร้าง สาวก หรือการพัฒนาคุณลักษณะชีวิตสาวกแห่งองค์พระเยซู 2. พันธกิจการนมัสการ ยกย่อง

สรรเสริญ และมีพระเจ้าเป็นเอกในชีวิต 3. พันธกิจการสามัคคีธรรม ความสัมพันธ์ใกล้ชิด เอาใจใส่
กันและกันในคริสตจักร 4. พันธกิจการรับใช้และบริการชุมชน 5. พันธกิจการประกาศเผยแผ่
พระกิตติคุณของพระเยซูคริสต์

การตอบแบบสอบถามและการสนทนากลุ่มของประชากรกลุ่มตัวอย่างชี้ให้เห็นว่า
พันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นในเขตชนบทภาคเหนือมีประสบความสำเร็จ คือ

1. พันธกิจการสามัคคีธรรม คริสตจักรช่วยให้คนในคริสตจักรมีความสัมพันธ์
ใกล้ชิด สนิทสนม เอาใจใส่ซึ่งกันและกัน

คริสตจักรท้องถิ่นในเขตชนบทภาคเหนือมีจุดแข็งในเรื่องการสามัคคีธรรม มี
ความสัมพันธ์ใกล้ชิด สนิทสนม เอาใจใส่ซึ่งกันและกัน ซึ่งมีความเป็นระบบเครือข่าย มาจาก
ตระกูลเดียวกัน คริสตจักรมีการเริ่มต้นมาจากความเป็นครอบครัว จึงมีความเข้าใจเอื้ออาทร
ช่วยเหลือกันและกัน ดังนั้นสมาชิกคริสตจักรจึงมีความคิด ความเห็นที่สอดคล้องไปในทิศทาง
เดียวกัน มีความเข้าใจสถานการณ์และความรู้สึกของกันและกัน ทำให้สนิทและเห็นใจกันมาก ไม่
ว่าเวลาเจ็บป่วย จะมีการเยี่ยมเยียนหนุนใจซึ่งกันและกัน มีการยอมรับให้เกียรติซึ่งกันและกัน และ
มีความเคารพผู้อาวุโสในคริสตจักร สมาชิกในคริสตจักรชนบทจะมีความสามัคคีกันในทุกอย่าง โดย
ยึดพระวจนะของพระเจ้าที่สอนให้มีความรัก ความสามัคคี "ดูเถิด ซึ่งพี่น้องอาศัยอยู่ด้วยกันเป็นน้ำ
หนึ่งใจเดียวกัน ก็เป็นการดีและน่าชื่นใจมากสักเท่าใด เหมือนน้ำมันประเสริฐอยู่บนศีรษะไหลอาบ
ลงมาบนหมวดเถา บนหมวดเถาของอาโรน ไหลอาบลงมาบนคอเสื้อของท่าน เหมือนน้ำค้างของ
ภูเขาเสอร์โอม เหมือนน้ำค้างซึ่งตกลงบนเทือกเขาศิโยน เพราะว่าพระเยโฮวาห์ทรงบังคับบัญชา
พระพรที่นั่น คือชีวิตจำเริญเป็นนิตย์"(สดุดี 133) การที่สมาชิกเชื่อในพระเจ้าทำให้การขัดแย้ง
มีน้อยมากเพราะสมาชิกเชื่อว่าพระเจ้าเป็นศูนย์กลางของทุกคน พระเจ้าเป็นศรีพระของคริสตจักร
สมาชิกทุกคนเป็นเหมือนอวัยวะของร่างกายที่ขาดส่วนหนึ่งส่วนไหนไม่ได้ เพราะทุกส่วนสำคัญ

2. พันธกิจการสร้างสาวก หรือการพัฒนาคุณลักษณะชีวิตสาวกแท้ขององค์พระเยซู
คริสตจักรดำเนินพันธกิจ เช่น กลุ่มอธิษฐาน กลุ่มเรียนพระคัมภีร์ และกลุ่มต่างๆของคริสตจักรกลุ่ม
สตรี กลุ่มอนุชน กลุ่มผู้อาวุโส ช่วยให้สมาชิกในคริสตจักรได้เข้าร่วมในกิจกรรมที่คริสตจักรจัดให้
ช่วยให้ชีวิตมีการเคลื่อนไหวในด้านความเชื่อพอสสมควรถึงแม้ไม่เต็มที แต่ก็ดีที่สุดแล้วในปัจจุบัน
สมาชิกมั่นใจว่าพันธกิจต่างๆ กิจกรรมต่างๆที่คริสตจักรกำลังทำอยู่ทำให้คริสตจักรขับเคลื่อนไปได้
และสมาชิกจะสามารถเติบโตสู่ความใหญ่โตในพระเยซูคริสต์ การสร้างสาวกในบริบทของชนบท
ไม่เหมือนในเมืองคือ ชีวิตที่ต้องทำไร ไรนา รับจ้าง ทำงานหนัก มีความยากลำบากแต่สมาชิกไม่เคย
คิดแปลกแยกหรือแยกความเชื่อที่มีต่อพระเจ้ากับการดำเนินชีวิต เพราะเห็นว่าการเป็นสาวกหรือ
การสร้างสาวกหรือพัฒนาการเป็นสาวกนั้นคือการเผชิญทุกสิ่งได้โดยรู้ว่าพระเจ้าทรงเสริมกำลัง

ดังนั้น สมาชิกในชนบทจะเชื่อและปรนนิบัติรับใช้พระเจ้าด้วยความสัจย์ซื่อ เพราะมั่นใจว่าเขาทั้งหลายเป็นสาวกของพระเจ้า

3. พันธกิจการนมัสการ ยกย่อง สรรเสริญ และมีพระเจ้าเป็นเอกในชีวิต

คริสตจักรมีการนมัสการในวันอาทิตย์ และมีการนมัสการในวันอื่นๆ ตามโอกาส การนมัสการมีระยะเวลาที่เหมาะสม มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และสอดคล้องกับเทศกาลในปฏิทินของสภาคริสตจักรในประเทศไทย คริสตจักรช่วยให้สมาชิกให้ความสำคัญกับการนมัสการ และการสรรเสริญพระเจ้า มีการเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในทั้งก่อนและหลังการนมัสการ เช่น การนำเพลงช่วยทำให้บรรยากาศในการนมัสการดีขึ้น คริสตจักรมีการนมัสการอย่างน้อยสองรอบคือรอบเช้าในวันอาทิตย์ และบ่ายจะมีการนมัสการตามบ้านอีกครั้งหนึ่ง และหากมีการนมัสการพิเศษเช่น วันระลึกถึงผู้ล่วงลับ วันเกิดก็จะมีการณ์นมัสการอีกครั้ง สมาชิกเห็นการนมัสการเป็นชีวิต ปราศจากการนมัสการชีวิตไม่มีพลัง พระเจ้าเป็นหนึ่งในชีวิต ในชนบทยังมีการนมัสการขอบพระคุณพระเจ้าสำหรับพืชไร่ ข้าว ผัก ผลไม้ ฯ สมาชิกยังมีการนมัสการพระเจ้าก่อนที่จะปลูกพืชในไร่นา สมาชิกในชนบทนมัสการ ยกย่อง สรรเสริญพระเจ้าในทุกกรณีของชีวิต

4. พันธกิจการรับใช้และบริการชุมชน

สมาชิกคริสตจักรทำได้ดีในการสำแดงความรักของพระเจ้าให้กับผู้คนที่มีความสามารถ และของประทานของตนเอง รับใช้ในองค์กรของหมู่บ้าน เช่นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์กรบริหารส่วนตำบล คริสตจักร ได้สำแดงความรักของพระเยซูคริสต์ผ่านทาง การอธิษฐานเพื่อผู้อื่นใน ชุมชน สังคม การไปเยี่ยมผู้ป่วย สำหรับการสำแดงความรักของพระคริสต์ต่อคนในที่หมู่บ้านคือการพยายามดำเนินชีวิตให้แตกต่างและเป็นแบบอย่างในทางที่ดี เช่น การเป็นพยานด้วยชีวิตของสมาชิกในคริสตจักร โดยการสำแดงความรักของพระเจ้าให้กับผู้คนที่มีความสามารถผ่านทางชีวิตของตนเอง และคริสตจักรมีกิจกรรมหลายอย่างที่เป็นการรับใช้ผู้คนที่มีความสามารถ เช่น งานคริสตมาต งานศพ งานแต่งงาน งานขึ้นบ้านใหม่ ชีวิตของสมาชิกไม่เคยแปลกแยกจากชุมชนเป็นหนึ่งกับชุมชน เป็นที่นับถือของคนในชุมชน

การตอบแบบสอบถามและการสนทนากลุ่มของประชากรกลุ่มตัวอย่างชี้ให้เห็นว่า พันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นในเขตชนบทภาคเหนือมีความต้องการการพัฒนาแก้ไขทำพันธกิจคริสตจักรคือ

1. พันธกิจการสร้างสาวก หรือการพัฒนาคุณลักษณะชีวิตสาวกแท้ขององค์พระเยซูคริสต์

คริสตจักรมีการจัดกลุ่มเรียนศึกษาพระคัมภีร์แต่หลายครั้งพบว่าสมาชิกมาเรียนน้อย เนื่องจากความเหน็ดเหนื่อยจากหน้าที่การงาน โดยเฉพาะชั้นเรียนพระคัมภีร์นอกเหนือจากวัน

อาทิตย์ นอกจากนั้นอาจเป็นเพราะมีสมาชิกบางส่วนเป็นสมาชิกอาวุโสและไม่สามารถเดินทางมาเรียนพระคัมภีร์เองได้ต้องมีลูกหลานพามา แต่ลูกหลานก็เข้ามาทำงานในเมืองจึงมีคนมาเรียนน้อยในเวลาเดียวกันถึงแม้ว่าเรียนตามบ้านคนก็ยังมาน้อยเพราะจะกลับมาจากในเมืองก็ค่า ดังนั้นจะเห็นว่าวิกฤตการณ์ ความเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดผลกระทบต่อการพัฒนาคุณสมบัติชีวิตสาวกแท้ของพระเยซู นอกจากนั้นยังพบว่าคริสตจักร ไม่มีผู้สอน ผู้สอนเป็นศิษยาภิบาลเท่านั้น บางคริสตจักรไม่เคยมีการสอนพระคัมภีร์เลยเพราะสมาชิกเกรงใจศิษยาภิบาลเห็นว่าทำงานหนัก การเรียนพระคัมภีร์ของอนุชนก็สอนกันเอง ไม่น่าสนใจ

นอกจากนั้นยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการเรียนพระคัมภีร์ของอนุชน เช่น อนุชนออกมาเรียนหนังสือบางคนต้องมาเรียนหนังสือในเมือง กลับบ้านมาไม่มีสการก็ต้องรีบกลับไม่มีเวลาเรียน และผู้ใหญ่ก็ไม่มีใครมาอยู่ด้วย ซึ่งเหมือนกับคณะสตรีเมื่อมีนมัสการในกลุ่มไม่ธรรมกิจมาร่วมด้วยทำให้การนมารหรือเรียนพระคัมภีร์น่าเบื่อ ไม่มีคนรู้พระคัมภีร์จริงๆมาสอน หรือเทศนาใน ศิษยาภิบาลควรความคิดสร้างสรรค์ในการหาวิธีการใหม่ ๆ มาหนุนใจและสอนมากขึ้น จัดหาคู่มือพระคัมภีร์ให้กับสมาชิกเป็นของตนเอง เพื่อช่วยในการกลับไปใคร่ครวญ และภาวนาส่วนตัวที่บ้าน และสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ ผู้นำในคริสตจักรต้องเป็นตัวอย่างที่ดีในการเข้าร่วมศึกษาพระคัมภีร์มานมัสการในกลุ่มต่างๆ

2. พันธกิจการรับใช้และบริการชุมชน

คริสตจักรได้สำแดงความรักของพระเยซูคริสต์ผ่านทางการอธิษฐานเพื่อผู้อื่นในที่ทำงาน ชุมชน สังคม การไปเยี่ยมผู้ป่วย เด็กกำพร้า สำหรับการสำแดงความรักของพระคริสต์ต่อคนในที่ทำงานคือการพยายามค้ำเนินชีวิตให้แตกต่างและเป็นแบบอย่างในทางที่ดี เช่น มีการให้อภัย ให้เกียรติ ระวังระวังในการใช้คำพูด มีความเห็นอกเห็นใจ และมีความอดทนแม้ว่าพันธกิจนี้จะเป็นสิ่งที่คริสตจักรท้องถิ่นในเขตชนบทภาคเหนือทำได้ดี แต่ขณะเดียวกันก็เป็นสิ่งที่คริสตจักรต้องการพัฒนาด้วย กล่าวคือ จะมีคนเป็นเพียงกลุ่มน้อยในจำนวนมากของคริสตจักรที่เป็น ตัวแทนในชุมชน แต่คนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนเลย ดังนั้นควรจะทำมากขึ้นเช่นผู้อาวุโสที่ไม่ใช่คริสเตียนถูกทอดทิ้งที่บ้าน คริสตจักรควรจะไปดูแลผู้เหล่านี้

3. พันธกิจการประกาศเผยแผ่พระกิตติคุณของพระเยซูคริสต์

คริสตจักรท้องถิ่นในเขตชนบทภาคเหนือมีกิจกรรมที่ตอบสนองต่อพันธกิจการประกาศพระกิตติคุณของพระเยซูคริสต์ เช่นเชิญประชาชนมาในวันคริสตมาส และในเวลาเดียวกันเมื่อมีงานศพก็จะมีนักเทศน์มาเทศนาเรื่องความตายของคริสเตียน ซึ่งเป็นเหมือนการประกาศแนวทางปรับปรุงพันธกิจการประกาศพระกิตติคุณ คือ

เนื่องจากแม้ว่าสมาชิกจะเห็นความสำคัญของการประกาศกิตติคุณ แต่ไม่รู้ว่าจะประกาศพระกิตติคุณอย่างไร ทำให้เกิดความไม่มั่นใจ ไม่กล้าประกาศกับผู้คนในสังคม นอกจากนี้การขาดการเข้าชั้นเรียนพระคัมภีร์ยังส่งผลให้สมาชิกไม่มีความรู้ในข้อพระคัมภีร์ที่จำเป็นสำหรับการประกาศแนวทางปรับปรุงพันธกิจการประกาศพระกิตติคุณ คือ การจัดการอบรมเกี่ยวกับการประกาศกิตติคุณ การสอดแทรกเรื่องการประกาศเข้าไปในคำเทศนา การสร้างบรรยากาศในการประกาศ และการส่งเสริมให้สมาชิกรู้พระคัมภีร์มากขึ้นเพื่อจะมีความมั่นใจในการออกไปประกาศพระกิตติคุณกับผู้ที่ยังไม่เชื่อในพระเยซูคริสต์

จากการศึกษาชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นในเขตชนบทภาคเหนือและสภาพที่เป็นจริงที่ได้รับผลกระทบจากกระแสสังคมด้านต่างๆ ในปัจจุบัน พบปัจจัยสำคัญ 5 ประการที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักร ดังนี้

1. สมาชิกของคริสตจักรเป็นเครือญาติกัน

การที่คริสตจักรท้องถิ่นในเขตชนบทภาคเหนือ ซึ่งมีที่มาจากความเป็นตระกูลหรือครอบครัวในอดีตแต่ต้องรองรับผู้คนที่หลากหลายขึ้นในปัจจุบัน

คริสตจักรท้องถิ่นในเขตชนบทภาคเหนือ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นคริสตจักรซึ่งมีที่มาจากความเป็นตระกูลหรือเป็นครอบครัวเดียวกันมาแต่เดิม ในด้านหนึ่งนี้ถือว่าเป็นจุดแข็งซึ่งทำให้สมาชิกคริสตจักรมีความสัมพันธ์ที่ดี มีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน มีความเข้มแข็งในด้านการสามัคคีธรรม สมาชิกมานับสการอย่างสม่ำเสมอ

2. ชุมชนกำลังมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมีผลกระทบต่อการทำพันธกิจในคริสตจักร

นอกจากคริสตจักรท้องถิ่นในเขตชนบทภาคเหนือจะมีสมาชิกที่เป็นเกษตรกรแล้วยังมีอาชีพรับจ้าง สมาชิกส่วนใหญ่ยังสมาชิกได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในสังคม ยังเป็นสังคมที่ให้คุณค่ากับความสำเร็จตามกระแสบริโภคนิยมและวัตถุนิยมมี การงานหรือการเรียน ด้วยเหตุนี้ สมาชิกจึงทำงานมากขึ้นและให้ทำพันธกิจคริสตจักรเป็นเรื่องรองกิจกรรมที่โอบสัดหลายครั้งมีคณมาร่วมน้อย สถานการณ์เช่นนี้ ย่อมส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและแนวทางในการทำพันธกิจของผู้คนในชุมชนคริสตจักรคริสตจักรท้องถิ่นในเขตชนบทภาคเหนืออย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ดังนั้นคริสตจักรจำเป็นต้องแสวงหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการดำเนินพันธกิจที่เหมาะสมกับผู้คนที่ดำเนินชีวิตอยู่ในชนบทที่ได้รับผลกระทบนี้

3. สมาชิกต้องการ การฟูมฟัก อบรม เพื่อให้มีคุณลักษณะชีวิตสาวกแท้ขององค์พระเยซูคริสต์ แม้ว่าพันธกิจการสร้างสาวกของคริสตจักร จะมีหลายอย่างแต่จำนวนสมาชิกมาร่วม

น้อยมาก ไม่ถึง 30 % ของสมาชิก ดังนั้นพันธกิจนี้เวลานี้จำเป็นต้องได้รับการพัฒนา การที่สมาชิกมีภาระด้านครอบครัว การงาน การเรียน และการมีพันธกิจในด้านต่างๆซึ่งมีเวลา ไม่เหมาะสม วิธีการต่างๆอาจไม่ตรงกับความต้องการของสมาชิก และการที่สมาชิกคิดว่าภารกิจเทศนาในการนมัสการก็เพียงพอแล้ว

แนวทางแก้ไขปัญหา คือต้องหาเวลาที่ทุกคนเห็นว่าเหมาะสม คือการเยี่ยมเยียน และในกลุ่มที่มีกิจกรรมอยู่คณะกรรมการต้องเข้าไปร่วมกิจกรรมให้มากขึ้น

4. สมาชิกต้องการมีสัมพันธภาพ ความสัมพันธ์ใกล้ชิด ต้องการให้คณะกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของคณะต่างๆในคริสตจักร ในข้อนี้ทั้ง 3 คริสตจักรในกลุ่มสนทนาเห็นว่า คณะกรรมการของคริสตจักรควรจะไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างของกลุ่มสตรี อนุชน ผู้อาวุโส เพราะกรรมการถูกเลือกมาแสดงว่าเป็นผู้รู้มากกว่าสมาชิก จะช่วยให้คณะต่างๆได้รับการฟูมฟักอบรม หนุนใจ เพื่อจะได้เติบโตในความเชื่อ แบ่งเบาภาระศิษยาภิบาลด้วย

5. และการที่สมาชิกขาดความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับคำสอนของพระคริสตธรรมคัมภีร์และหลักคริสต์ศาสนศาสตร์เรื่องคริสตจักร สมาชิกคริสตจักรท้องถิ่นในเขตชนบทภาคเหนือขาดความเข้าใจเกี่ยวกับหลักคริสต์ศาสนศาสตร์เรื่องคริสตจักร กล่าวคือ สมาชิกของคริสตจักรฯ ส่วนใหญ่มีความเข้าใจว่า ผู้ที่มีความรับผิดชอบโดยตรงในการทำพันธกิจของคริสตจักร คือศิษยาภิบาล ซึ่งเป็นผู้รับใช้พระเจ้าเต็มเวลาในคริสตจักรเท่านั้น ส่วน คริสเตียน ซึ่งเป็นสมาชิกของคริสตจักรเป็นเพียงผู้สนับสนุน และไม่ได้เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงจากการสนทนากลุ่มพบว่า สมาชิกไม่ทราบว่าจะต้องทำอะไร บ้างถ้าศิษยาภิบาลและคณะกรรมการไม่ได้ประกาศเป็นทางการ การอ่านพระคัมภีร์ด้วยตนเองก็ไม่เข้าใจ และไม่ได้เข้าใจว่า คริสตจักรเป็น “ชุมชนของผู้เชื่อ ครอบครัวของพระเจ้า” ควรหาแนวทางในการทำพันธกิจโดยที่สมาชิกคริสตจักรฯ ส่วนใหญ่

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะและการวิจัย

คริสตจักรบางคริสตจักรไม่มีประวัติที่ได้บันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งมีความเป็นห่วงว่าในอนาคตเมื่อผู้อาวุโสไม่อยู่แล้ว ประวัติจะขาดหายไป

การพบปะกลุ่มในชนบท วัฒนธรรมคือการร่วมรับประทานอาหารด้วยกันก่อนที่จะมีการสนทนากลุ่ม เพื่อความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

เวลาในการใช้ในการสนทนากลุ่มมีความจำกัด เพราะสมาชิกจะต้องไปนมัสการน่ายาคามบ้าน และกลุ่มเยี่ยมเยียนก็ไปทำพันธกิจ

ข้อเสนอเพื่อการแก้ปัญหาและพัฒนา

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้อาจสรุปเป็นข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นในเขตชนบทภาคเหนือ บนรากฐานพระคัมภีร์และคริสต์ศาสนศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับคริสตจักรท้องถิ่นในเขตชนบทต่างๆ ได้ดังต่อไปนี้

1. คริสตจักรควรช่วยให้สมาชิกเห็นถึงความสำคัญของการสร้างสาวก และส่งเสริมให้เกิดกระบวนการสร้างสาวกที่เป็นระบบชัดเจน รวมถึงการสนับสนุนให้สมาชิกส่วนใหญ่มีทักษะในการเลี้ยงดูกันและกัน

2. คริสตจักรควรช่วยให้สมาชิกเห็นถึงความสำคัญของการประกาศพระกิตติคุณของพระเยซูคริสต์ และสนับสนุนให้สมาชิกมีทักษะในการสื่อสารพระกิตติคุณ รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีการประกาศพระกิตติคุณในรูปแบบต่างๆ ที่อาจมีความหลากหลายและแปลกใหม่มากขึ้น ซึ่งทั้งนี้ให้มีความเหมาะสมกับวิถีชีวิตของคนเมืองในแต่ละพื้นที่

3. คริสตจักรควรหาแนวทางที่เหมาะสมในการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มต่างๆ ภายในคริสตจักรให้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะระหว่างกลุ่มตระกูลและครอบครัวสมาชิกดั้งเดิมกับกลุ่มสมาชิกที่เข้ามาใหม่ เพื่อให้เกิดการส่งเสริมและพัฒนาชีวิตคริสตจักรและการทำพันธกิจของชุมชนคริสตจักรให้ดียิ่งขึ้น

4. คริสตจักรควรหาแนวทางในการทำพันธกิจ โดยทั่วไปที่เหมาะสมกับวิถีชีวิตของผู้ที่อาศัยอยู่ในชนบทให้มากยิ่งขึ้น

5. คริสตจักรควรช่วยให้สมาชิกเห็นความสำคัญของการศึกษาพระคัมภีร์เพื่อให้สมาชิกมีความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้นมากขึ้นเกี่ยวกับคำสอนของพระคัมภีร์และหลักคริสต์ศาสนศาสตร์ต่างๆ โดยเฉพาะในเรื่องที่จะช่วยให้สมาชิกเข้าใจว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของคริสตจักรซึ่งก็คือครอบครัวของพระเจ้า เป็นผู้รับใช้พระเจ้าเช่นเดียวกับศิษยาภิบาล และจำเป็นต้องรับใช้พระเจ้าในพันธกิจต่างๆ ตามความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ ทั้งในคริสตจักรและชุมชนสังคม

5.2.2 ข้อเสนอเพื่อการวิจัยต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่องชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นในเขตชนบทภาคเหนือ พบประเด็นที่น่าสนใจที่ควรมีการศึกษาวิจัยต่อไปในอนาคตเพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคริสตจักรท้องถิ่นในเขตชนบทภาคเหนือ และคริสตจักรอื่นๆ ที่มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้

1. ควรมีการสำรวจสมาชิกคริสตจักรท้องถิ่นในเขตชนบทภาคเหนือว่าสมาชิกคริสตจักรในปัจจุบันนั้นเป็นผู้ที่มาจากครอบครัวสมาชิกดั้งเดิมของคริสตจักรหรือเป็นสมาชิกที่

เข้ามาใหม่ เป็นสัดส่วนมากน้อยและสัมพันธ์ต่อกันอย่างไรบ้างเพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจสำหรับการจัดการคริสตจักรต่อไป

2. ควรมีการสำรวจและศึกษาว่า วิธีการใดที่จะทำให้สมาชิกของคริสตจักรท้องถิ่นในเขตชนบทภาคเหนือเข้ากลุ่มย่อยต่างๆ ที่มีในคริสตจักร และคริสตจักรควรพัฒนาพันธกิจการสร้างสาวกอย่างไรบ้าง

3. ควรมีการสำรวจและศึกษาว่า คริสตจักรท้องถิ่นในเขตชนบทภาคเหนือจะส่งเสริมให้สมาชิกรับใช้ผู้คนในสังคมอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้นอย่างไร โดยเฉพาะการทำให้พันธกิจการรับใช้สังคมนั้นนำไปสู่การประกาศพระกิตติคุณของพระเยซูคริสต์ และจะทำอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอได้อย่างไร